

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/thebestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ

(ด้านการเงินและบัญชี) สำนักงานศาลปกครอง

แนวข้อสอบมากกว่า 400 ข้อ

ปี 69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข.)

ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง โดยวิธีการสอบข้อเขียน แบบปรนัย และ อัตนัย (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไป (100 คะแนน) มีเนื้อหาวิชา เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง แผนแม่บทศาลปกครอง วัฒนธรรมศาลปกครอง การเขียนหนังสือราชการ
2. ความรู้เฉพาะด้าน (100 คะแนน) มีเนื้อหาวิชา เช่น พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการเงิน พ.ศ.2564 ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการเงิน ค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับและเงินกลาง พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หลักการและนโยบายบัญชี และกฎหมาย ระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน้าที่ความรับผิดชอบ

!! ทางร้านจัดทำแนวข้อสอบออกมาในแบบปรนัยผสมแบบอัตนัยปะปนกันไปนะคะ !!

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

คู่มือสอบเจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ (ด้านการเงินและบัญชี)
สำนักงานศาลปกครอง

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 299 บาท

◆————◆
จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย
◆————◆

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ก๊วง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
(ด้านการเงินและบัญชี)
สำนักงานศาลปกครอง

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ (ด้านการเงินและบัญชี) สำนักงานศาลปกครอง เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

📖 ความรู้ทั่วไป (100 คะแนน) ได้แก่	
➤ ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง	1
➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานศาลปกครอง	10
➤ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนหนังสือราชการ	32
✦ รวมแนวข้อสอบภาคความรู้ทั่วไป	51
📖 ความรู้เฉพาะด้าน (100 คะแนน) ได้แก่	
➤ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562	113
✦ แนวข้อสอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2563	132
➤ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561	136
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.2561	154
➤ ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง พ.ศ.2562	163
➤ ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ.2562	185
➤ ระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการเงิน พ.ศ.2564	192
➤ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ.2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2564	210
✦ แนวข้อสอบประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ.2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564	249
📖 กฎหมาย และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน้าที่ความรับผิดชอบ	
➤ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561	251
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	265
➤ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562	269
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562	279
➤ หลักการบัญชีเบื้องต้น	287
➤ ความรู้ด้านงบประมาณ	307
✦ แนวข้อสอบการเงินและบัญชี ชุดที่ 1.	334
✦ แนวข้อสอบการเงินและบัญชี ชุดที่ 2.	343
✦ ตัวอย่างแนวข้อสอบอัตนัย ถาม - ตอบ	352
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	362

ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง

ประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งองค์กรตามกฎหมาย ที่เรียกว่า Council of State ในประเทศไทย

ศาลปกครองเป็นองค์กรที่มีความเป็นมายาวนานและมีความสำคัญต่อการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการบริหารประเทศ โดยทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาททางปกครองระหว่างราษฎรกับรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการได้อย่างมีประสิทธิภาพในการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน โดยเฉพาะประเทศในแถบภาคพื้นยุโรปที่ถือว่าเป็นประเทศต้นกำเนิดรูปแบบของการพิจารณาคดีปกครองด้วยระบบศาล

องค์กรสำคัญที่ถือเป็นรากฐานในการพัฒนาขึ้นมาเป็นระบบของศาลปกครอง นั่นก็คือ เคาน์ซิลออฟสเตต Council of State หรือสภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินที่มีกำเนิดมาจากประเทศในกลุ่มภาคพื้นยุโรป ที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย Civil law เช่น ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม และอิตาลี โดยหลักสภาดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญสองประการ คือ เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร ซึ่งอาจจะเป็นพระมหากษัตริย์ จักรพรรดิ หรือคณะรัฐมนตรีก็ได้ แล้วแต่ระบบการเมืองและการปกครองของประเทศดังกล่าว และอีกประการหนึ่งคือมีหน้าที่ในการพิจารณาข้อพิพาทระหว่างราษฎรกับรัฐ สภาที่ปรึกษาแห่งรัฐ Council of State มีวิวัฒนาการมาจาก “สภาที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์” (curia regis หรือ Conseil du roi) ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในศตวรรษที่ 13 ทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งในการเสนอความเห็นในบรรดาข้อพิพาทถวายพระมหากษัตริย์ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าสภาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์มีอำนาจทั้งการบริหารราชการแผ่นดินและอำนาจทางการตุลาการ แต่การใช้อำนาจตุลาการของสภาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์นั้นจะทำหน้าที่เพียงการร่างคำวินิจฉัยถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงวินิจฉัย

ต่อมา สถาบันที่ปรึกษาแห่งรัฐของพระมหากษัตริย์ ได้ถูกยกเลิกไปโดยการปฏิวัติ ในปี 1789 โดย นโปเลียน โบนาปาร์ต (Napoléon Bonaparte) ได้กระทำการยึดอำนาจและรัฐประหาร และประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1799 ได้จัดตั้งสถาบันขึ้นอีกครั้งหนึ่งในชื่อของ The Council of State วางรากฐานในปี 1799 กล่าวได้ว่าสถาบันดังกล่าวนี้เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการปกครอง ร่างกฎหมายและทำหน้าที่ด้านการพิจารณาคดี (judicial role) ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างดียิ่งในทุกวันนี้...

วิสัยทัศน์

“อำนวยความยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ”

หรือเป็นคติพจน์ว่า

“เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”

เป็นธรรม หมายถึง ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างทั่วถึง สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ อำนวยความยุติธรรมทางปกครองตามหลักนิติธรรม ภายใต้หลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ (Independence of the Judiciary) ประชาชนผู้มีอรรถคดีได้รับความเป็นธรรมและเสมอภาค มีมาตรการบังคับคดีปกครองให้เกิดผลทางกฎหมายโดยเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอำนวยความยุติธรรมทางปกครอง

รวดเร็ว หมายถึง มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า กระบวนพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประชาชน/คู่กรณีสามารถตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้องว่าดำเนินงานไปถึงขั้นตอนใด คดีค้างการพิจารณาเกินกรอบเวลามาตรฐานลดลงอย่างต่อเนื่องจนหมดไป คดีแล้วเสร็จมากกว่าคดีรับเข้า มีการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองมาใช้ กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาพิพากษาคดีและการให้บริการประชาชน

ทันสมัย หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยรูปแบบและช่องทางที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ทันสมัยเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) อย่างเต็มรูปแบบ บุคลากรของศาลปกครอง เป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนโดยสะดวก และรวดเร็ว” ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมโลก มีมาตรฐานระดับสากลและมีธรรมาภิบาล เป็นองค์กรชั้นนำด้านการอำนวยความยุติธรรมทางปกครองในภูมิภาคเอเชียและในระดับสากล พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก

เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม หมายถึง ศาลปกครองแสดงบทบาทที่สำคัญในการตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ แนวคำวินิจฉัยมีความชัดเจน มีมาตรฐาน เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อช่วยเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นรูปธรรม พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง หลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบและทั่วถึง ผ่านรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลแห่งความเป็นเลิศ หมายถึง การนำกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาลมาปรับใช้ในศาลปกครอง และ/หรือ การประเมินตัวชี้วัด/ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรศาลในระดับสากล เพื่อยกระดับการบริหารจัดการคดีและการบริหารจัดการองค์กรของศาลปกครองไปสู่ระดับมาตรฐานสากลและทำให้ศาลปกครองได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชน เป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากลและเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ

พันธกิจ

- พันธกิจที่ 1 พินิจคดีและบังคับคดีปกครองด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็วและเกิดสัมฤทธิ์ผล
ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกทางปกครองได้โดยง่าย และทั่วถึง
- พันธกิจที่ 2 วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม
เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง
- พันธกิจที่ 3 ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และ
มีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ
- พันธกิจที่ 4 ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครองและ
หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม
- พันธกิจที่ 5 เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ ที่จำเป็นทั้ง
ในประเทศและต่างประเทศ

ตราสัญลักษณ์

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญ "พระคทาจอมทัพ" ซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ ไปประกอบเป็นส่วนหนึ่งของ "ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง" เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชให้สถิตสถาพรตลอดไป โดยประกอบเป็นแกนกลาง

คูลพาหประดิษฐานบนพานมีช่อชัยพฤกษ์อยู่ด้านล่าง ภายในขอบวงรี ซึ่งมีความหมายของตราสัญลักษณ์ ดังนี้

วงรี วงรีมาจากวงกลมที่รีเป็นรูปไข่ หมายถึง วงกลมซึ่งมีการเคลื่อนไหวหมุนไปตลอดเวลา เป็นการ

พัฒนาการอย่างไม่หยุดนิ่งมีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

คูลพาห คูลหรือตาชั่ง เป็นเครื่องหมายวัดหาความเสมอกัน หมายถึง การสมดุล เสมอภาคมีความเป็นธรรมและไม่เอียงเอียงแก่ฝ่ายใด ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมเที่ยงตรง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรตั้งข้าราชการเป็น
เครื่องหมายแสดงว่าศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองจัดตั้งขึ้นสำเร็จในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ กับทั้งเป็นมิ่งขวัญ
เครื่องเตือนใจให้ตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง
ศาลปกครอง

พาน ใช้สำหรับอัญเชิญสิ่งสำคัญ ซึ่งได้แก่ การอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรตั้งข้าราชการเป็น
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ข้อชัยพฤกษ์ เป็นข้อไบไม้ใช้สวมหัวเมื่อมีชัยชนะ หมายถึง ความมีชัยชนะในการคิดและการดำเนินการแห่ง
สรรพกิจทั้งปวงของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง

โครงสร้างศาลปกครอง

ศาลปกครองมีเขตอำนาจ (เขตพื้นที่ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง) และมีอำนาจพิจารณา
พิพากษาคดีหรืออำนาจของศาลปกครอง (อำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาคดีปกครองประเภทต่างๆ
ตามที่กฎหมายกำหนด)

แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

1. ศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดมีศาลเดียวจึงไม่มีข้อจำกัดด้านเขตอำนาจ ดังนั้นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด
ไม่ว่ามูลคดีจะเกิดที่ใด หรือผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ เพียงแต่ต้องยื่น
ฟ้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด คดีที่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง ถ้าเป็นคดีตาม
มาตรา 11 (1) (2) และ (3) หรือคดีที่ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้น ถ้าเป็นคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลปกครองชั้นต้นตาม มาตรา 11 (4)

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

- (1) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (2) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (3) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
- (4) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- (5) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

องค์คณะในศาลปกครองสูงสุด

ในศาลปกครองสูงสุดต้องมีตุลาการอย่างน้อย 5 คน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

นอกจากนี้ ในวิธีพิจารณาคดีปกครองยังมีตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในกระบวนการพิจารณาอีก 2
ตำแหน่งที่มีความสำคัญ แต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ผูกพันกับบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง คือ ตุลาการ
เจ้าของสำนวนซึ่งแต่งตั้งโดยตุลาการหัวหน้าคณะจากตุลาการในองค์คณะนั้น และตุลาการผู้แถลงคดีซึ่งประธาน
ศาลปกครองสูงสุดจะแต่งตั้งจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือจะแต่งตั้งจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นก็ได้

คดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

คดีปกครองที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด 4 ประเภทตามมาตรา 11 คือ

(1) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด ขณะนี้ที่ประชุมใหญ่ฯ ยังไม่ได้กำหนดให้คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้ จึงต้องฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลปกครองชั้นต้น เพราะเป็นคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) อยู่แล้ว และเมื่อใดที่มีประกาศกำหนดของที่ประชุมใหญ่ฯ ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทใดฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้ ก็ต้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) อำนาจของศาลในการพิพากษาคดีจะเป็นไปตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1)

(2) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยปกติคดีประเภทนี้ก็เป็นคดีลักษณะเดียวกับคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) นั่นเอง แต่ด้วยความสำคัญของกฎดังกล่าวจึงให้ฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง อำนาจของศาลในการพิพากษาคดีจะเป็นไปตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1)

(3) ลักษณะคดีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ตัวอย่างเช่น มาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ ผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

(4) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น คดีประเภทนี้มีการกำหนดขั้นตอนการตรวจอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะ

อนึ่ง คดีตาม (1) และ (2) ข้างต้น ผู้ฟ้องคดีอาจเรียกค่าเสียหายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) ไปพร้อมกันก็ได้ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดก็จะมีอำนาจพิพากษาเช่นเดียวกับศาลปกครองชั้นต้น ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. ศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้น ประกอบด้วย ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค

(1) ศาลปกครองกลาง

มีเขตอำนาจตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งจังหวัดที่มีได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค คือ จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระบุรี ทั้งยังอาจรับพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาคต่างๆ ที่มายื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางได้ด้วย

(2) ศาลปกครองในภูมิภาค

มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตามที่กำหนดในมาตรา 94 ประกอบมาตรา 8 วรรคห้า ซึ่งสามารถจัดตั้งและกำหนดเขตอำนาจศาลปกครองในภูมิภาค โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของปริมาณคดีและการบริหารบุคลากรของศาลปกครองได้ แต่ในระหว่างยังไม่อาจเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคครบตามที่กำหนด ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิดทำการแล้วมีเขตอำนาจในจังหวัดใดที่อยู่ใกล้เคียงกับศาลปกครองนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่สมควร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในปัจจุบันมีศาลปกครองในภูมิภาคจำนวน 14 แห่ง โดยมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

ตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

- (1) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (2) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (3) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (4) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
- (5) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่นตาม ก.ศป. ประกาศกำหนด

องค์คณะในศาลปกครองชั้นต้น

ในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีตุลาการอย่างน้อย 3 คน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

นอกจากนี้ ในกระบวนการพิจารณา ยังมีตำแหน่งที่มีความสำคัญอีก 2 ตำแหน่ง คือ ตุลาการเจ้าของสำนวน และตุลาการผู้แถลงคดี

ตำแหน่งตุลาการเจ้าของสำนวน ตุลาการหัวหน้าคณะจะแต่งตั้งจากตุลาการในองค์คณะซึ่งอาจเป็นตุลาการหัวหน้าคณะเองก็ได้ และในกรณีที่มีการกำหนดให้องค์คณะประกอบด้วยตุลาการตำแหน่งใด ไม่ว่าจะเป็นอธิบดี รองอธิบดี หัวหน้าคณะ หรือตุลาการในศาลปกครองคนใดเป็นองค์คณะ ตุลาการคนนั้นก็อาจได้รับการกำหนดให้เป็นตุลาการเจ้าของสำนวนได้

ตำแหน่งตุลาการผู้แถลงคดี อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นจะแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครองชั้นต้นซึ่งมิใช่ตุลาการในองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

เขตอำนาจของศาลปกครอง

ศาลปกครองมีเขตอำนาจ (เขตพื้นที่ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง) และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรืออำนาจของศาลปกครอง (อำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาคดีปกครองประเภทต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด) แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น

1. ศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดมีศาลเดียวจึงไม่มีข้อจำกัดด้านเขตอำนาจ ดังนั้นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุดไม่ว่ามูลคดีจะเกิดที่ใด หรือผู้ฟ้องคดีมี ภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ เพียงแต่ต้องยื่นฟ้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ประกอบด้วย คดีที่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง ถ้าเป็นคดีตามมาตรา 11 (1) (2) และ (3) หรือคดีที่ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้น ถ้าเป็นคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลปกครองชั้นต้นตาม มาตรา 11 (4)

2. ศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้น ประกอบด้วย ศาลปกครองกลาง (มีเขตอำนาจตามมาตรา 8) และศาลปกครองในภูมิภาค (ปัจจุบันมีจำนวน 14 แห่ง)

นโยบายประธานศาลปกครองสูงสุด

นโยบายประธานศาลปกครองสูงสุด
นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๐

อำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย
เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม
ขับเคลื่อนศาลปกครองเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt)
และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล

๑. บริหารจัดการคดีและบังคับคดีด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว

๑.๑ บริหารจัดการคดีให้มีประสิทธิภาพ

(๑) เร่งรัดและติดตามการบริหารจัดการคดี และจัดการคดีค้างเกินกว่า ๓ ปี ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า

(๒) รณรงค์ให้ความรู้ประชาชนในการใช้ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เข้าถึงการอำนวยความสะดวกทางปกครองอย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

(๓) ส่งเสริมให้บุคลากรศาลปกครองขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกทางปกครองโดยใช้ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์อย่างสมบูรณ์

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสัมมนาปัญหากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้บุคลากรศาลปกครอง

๑.๒ บริหารจัดการคดีเข้าใหม่และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้แล้วเสร็จในกรอบระยะเวลา

(๑) บริหารจัดการคดีให้แล้วเสร็จในกรอบระยะเวลา และเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบผลการดำเนินงาน

(๒) สนับสนุนการใช้กระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนในการพิจารณาพิพากษาคดี

(๓) ปฏิรูประบบงาน โดยการสนับสนุนให้วิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลการพิจารณาคดีที่ล่าช้าและนำมาสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน

(๔) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดี

๑.๓ โกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองเพื่อให้คดีเสร็จจากศาลโดยเร็ว

(๑) ส่งเสริมให้ตุลาการศาลปกครองนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองมาใช้ และส่งเสริมความร่วมมือของคู่กรณีให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย เพื่อยุติข้อพิพาทด้วยความเรียบง่าย รวดเร็ว รวมทั้งผลักดันการใช้ระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้คดีเสร็จจากศาลโดยเร็ว

(๒) แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องเกี่ยวกับรูปแบบของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองให้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของคดี

๑.๔ พัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครองที่ยั่งยืน เป็นธรรม

(๑) ผลักดันการปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครองด้านสิ่งแวดล้อม

(๒) ยกระดับความรู้ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ทั้งบุคลากรศาลปกครองหน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) ส่งเสริมระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครองให้มีมาตรฐาน โดยสนับสนุนให้จัดทำคู่มือวิธีพิจารณาคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสำหรับบุคลากรศาลปกครอง

๑.๕ ยกระดับประสิทธิภาพการบังคับคดีปกครอง

(๑) เร่งรัดการบังคับคดีปกครองให้เป็นไปตามเป้าหมายและกรอบระยะเวลา

(๒) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับคดีและส่งเสริมให้บุคลากรศาลปกครองใช้ระบบการบังคับคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์

(๓) แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ชั้นบังคับคดี เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว

๒. เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี เพื่อเสนอแนวปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง เผยแพร่ต่อหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้แพร่หลาย

๒.๒ ส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนรู้ศาลปกครองออนไลน์ (Administrative Court Lifelong Learning Cloud : ALL Cloud) เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

๒.๓ เสริมสร้างกลไกภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง

๓. ส่งเสริมผลักดันระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt)

๓.๑ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาและยกระดับการปฏิบัติงานของศาลปกครองและขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) ที่สมบูรณ์ทั้งในส่วนของระบบที่สนับสนุนการให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (e-Service) ระบบการใช้งานของศาลปกครอง (e-Court) ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ ทั้งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การพิจารณาพิพากษาคดี และการบังคับคดีปกครอง และระบบการใช้งานของสำนักงานศาลปกครอง (e-Office)

๓.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ระบบเครือข่าย การเชื่อมโยงข้อมูล และระบบความมั่นคงปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt)

๓.๓ เพิ่มจำนวนห้องพิจารณา/ไต่สวนคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) เพื่อรองรับปริมาณการใช้งานที่มากขึ้น

๓.๔ เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๓.๕ เตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อก้าวสู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

๔. พัฒนางองค์กรให้ทันสมัย มีมาตรฐานในระดับสากล

๔.๑ พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

(๑) พัฒนาระบบวิธีการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัย โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล

(๒) เร่งรัดการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้อย่างสะดวก

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรศาลปกครองให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำรงตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST)

๔.๒ เสริมสร้างความสัมพันธ์ เครือข่ายความร่วมมือทางการศาลและวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ

(๑) เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาลและวิชาการกับองค์กรในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรของศาลปกครองและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของศาลปกครอง

(๒) สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานการบริหารจัดการคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นสากล

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานศาลปกครอง

โครงสร้างและภารกิจ

ในการดำเนินคดีปกครองของศาลปกครอง จะมีสำนักงานศาลปกครองทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของศาลปกครองคือ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินการของศาลปกครองเป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

สำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุดในการบริหารงานสำนักงานศาลปกครอง

พรบ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 77 กำหนดให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
2. ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
3. ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง
4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
5. วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
6. จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
7. จัดให้มีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
8. ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

วัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST)

TRUST เป็นความเชื่อ ค่านิยม และแบบพฤติกรรมร่วมที่บุคลากรศาลปกครองทุกคนได้ยึดถือและปฏิบัติทั้งต่องาน และต่อผู้อื่นอันสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและวิธีทำงานที่เป็นเอกลักษณ์ของ ศาลปกครองที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส (Transparency) การยึดมั่นในความถูกต้อง (Righteousness) ความมีเอกภาพในการปฏิบัติหน้าที่ (Unity) และการส่งมอบผลงานที่มีคุณภาพมาตรฐาน (Standard) ท่ามกลางบรรยากาศที่ร่วมมือร่วมใจกันทำงานเป็นทีม (Teamwork) อย่างเข้มแข็ง หรือที่เราเรียกรวมกันว่า "TRUST"

วัฒนธรรมศาลปกครองจะเกิดขึ้นได้ ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนและสานต่อไปยังบุคลากรศาลปกครองจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง พวกเราซึ่งเป็นบุคลากรทุกส่วนของศาลปกครอง ต้องพร้อมใจกันสร้างวัฒนธรรมศาลปกครองที่เป็นเอกลักษณ์ให้เกิดขึ้นในวันนี้และทุกๆ วัน จากหนึ่งคนสู่หลายคน และทุกคน ด้วยความเชื่อมั่นว่าไม่ว่าเราจะปฏิบัติหน้าที่ใด เราต่างล้วนปฏิบัติงานด้วยความ "โปร่งใส ถูกต้อง เป็นเอกภาพ มีมาตรฐาน และทำงานเป็นทีม" เพื่อให้ศาลปกครองที่เราทุกคนต่างภูมิใจ เป็นเสาหลักในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางการปกครองให้กับประชาชน และเป็นศาลปกครองแห่งความเชื่อมั่นของประชาชนตลอดไป

Transparency : โปร่งใส

บุคลากรศาลปกครอง เป็นผู้ที่มีมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและองค์กรด้วยความโปร่งใสเปิดเผยตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบได้

Righteousness : ถูกต้อง

บุคลากรศาลปกครอง เป็นผู้ที่ตั้งมั่นปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้วยความถูกต้อง เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ ซื่อสัตย์สุจริต และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม

Unity : เป็นเอกภาพ

บุคลากรศาลปกครอง เป็นผู้ที่ยึดมั่นปฏิบัติงานด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน คำนึงถึงประโยชน์ขององค์กร เป็นสำคัญ ภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความรักและภักดีต่อองค์กร

Standard : มีมาตรฐาน

บุคลากรศาลปกครอง เป็นผู้ที่ยึดมั่นปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีมาตรฐาน รับผิดชอบ เป็นระบบ สร้างสรรค์ งานอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ

Teamwork : ทำงานเป็นทีม

บุคลากรศาลปกครอง เป็นผู้ที่ยึดมั่นปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือร่วมใจ ทำงานเป็นทีมอย่างเข้มแข็ง เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน

แผนแม่บทศาลปกครอง

ศาลปกครองกำหนดแผนแม่บทเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ "อำนวยความยุติธรรมทางปกครอง ด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ" เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความยุติธรรมของศาลปกครอง และการดำเนินงานของศาลปกครองมีคุณภาพระดับสากลจึงได้กำหนดแผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครองประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

แผนแม่บทด้านที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง

แผนแม่บทด้านที่ 2 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

แผนแม่บทด้านที่ 3 การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

แผนแม่บทด้านที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

แผนแม่บทด้านที่ 5 การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

📄 แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)

ปรัชญาของศาลปกครอง

“ศาลปกครองเพื่อความเป็นธรรมในสังคม
(The Administrative Court for Justice to Society)”

ศาลปกครองเป็นองค์กรตุลาการที่อำนวยความยุติธรรม
เกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครองแก่คู่กรณี
คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
และการดำเนินงานของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะให้สมดุลกัน
และวางบรรทัดฐานหลักกฎหมายปกครองให้หน่วยงาน
และเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติราชการได้ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

นับตั้งแต่เปิดทำการศาลปกครองเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ศาลปกครองได้จัดทำแผนเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง การวางแผนจัดสรรงบประมาณในแต่ละช่วงเวลา โดยดำเนินการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสิ้นจำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) แผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ แผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ แผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ และแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๑ ซึ่งในช่วงการจัดทำแผนฉบับใหม่ของศาลปกครองได้มีบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และแผนการปฏิรูปประเทศ จึงส่งผลให้การจัดทำแผนฉบับใหม่ของศาลปกครองต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนระดับชาติดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินงานในระยะยาวของศาลปกครองสามารถสนองตอบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ และบรรลุนิติสัมพันธ์ทางธุรกิจ และเป้าประสงค์ที่กำหนด ในอันที่จะทำให้ศาลปกครองเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence)

คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๕ - ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามที่คณะอนุกรรมการบริหารศาลปกครองด้านการบริหารและงบประมาณเสนอ โดยจำแนกขั้นตอนหลักที่สำคัญ จำนวน ๗ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การประชุมคณะอนุกรรมการบริหารศาลปกครองด้านการบริหารและงบประมาณ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำแผน ๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของศาลปกครองอย่างรอบด้าน ๓) กำหนดทิศทางการพัฒนาศาลปกครองในระยะยาวและระยะสั้น ๔) ยกร่างแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนแม่บทศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ๕) ประชาพิจารณ์ร่างแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนแม่บทศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ ๖) นำเสนอร่างแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนแม่บทศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ และ ๗) จัดทำเอกสารแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนแม่บทศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ ฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อ ก.บ.ศป. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบและกราบเรียนประธานศาลปกครองสูงสุดเพื่อประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

กระบวนการจัดทำแผนแม่บทศาลปกครองฉบับใหม่มาจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กรประชาชน และหน่วยงานภายนอกองค์กร ดังนี้

๑) การสอบทานร่างผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒) การเสนอความเห็นในคราวการสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรภายในองค์กรและบุคคลภายนอกองค์กร

๓) การสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และ (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครอง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๔ - ๕ กันยายน ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๓ วันที่

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ อาคารศาลปกครอง โดยได้เชิญรองศาสตราจารย์ ดร.พสุ เดชะรินทร์ คณบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะ เป็นวิทยากร การสัมมนาฯ มีผู้บริหารศาลปกครอง ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น เข้าร่วมสัมมนาฯ จำนวน ๑๐๐ ท่าน และมีผู้บริหารสำนักงานศาลปกครองและผู้อำนวยการระดับสำนักเข้าร่วมรับฟังข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ รวมทั้งให้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐๐ คน แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยจำนวน ๘ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ การบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง กลุ่มที่ ๒ การบังคับคดีปกครอง กลุ่มที่ ๓ ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์และศาลปกครองอัจฉริยะ (e – Admincourt /Smart Admincourt) กลุ่มที่ ๔ การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง กลุ่มที่ ๕ การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง กลุ่มที่ ๖ การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร กลุ่มที่ ๗ การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์และระบบการพัฒนาบุคลากร และกลุ่มที่ ๘ การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

๔) ผลการสัมมนาอธิบดีและรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หัวข้อ “ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานศาลปกครองและการบริหารจัดการคดีปกครอง” เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม – วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม The Regent Cha Am Beach Resort อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

๕) การรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างรอบด้าน จากการสัมมนา ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการสัมมนา เพื่อวิพากษ์ (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครองฯ ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครองฯ และมีข้อเสนอแนะให้นำไปปรับปรุงความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างรอบด้านอีกครั้งจากทั้งบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกองค์กร เพื่อให้การจัดทำแผนแม่บทศาลปกครองฯ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการบริหารศาลปกครองด้านการบริหารและงบประมาณ จึงมีมติให้สำนักงานศาลปกครองนำเรื่องดังกล่าวไปปรับปรุงความคิดเห็นอย่างรอบด้านจากผู้บริหารศาลปกครอง ตุลาการ ศาลปกครอง และบุคลากรของสำนักงานศาลปกครองทุกท่าน รวมทั้งบุคลากรภายนอกองค์กรเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นร่วมกันของที่ประชุมสัมมนาฯ ดังกล่าวข้างต้น ผ่านแบบขอรับความคิดเห็น และระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต มีผู้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน ๗๑๘ ท่าน/คน ประกอบด้วย ผู้บริหารศาลปกครอง และตุลาการศาลปกครอง จำนวน ๑๓๗ ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารศาลปกครองและตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๓๒ ท่าน และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๑๐๕ ท่าน ผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง และบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง จำนวน ๓๗๓ คน ประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๒๐๘ คน ทั้งนี้ ในภาพรวม พบว่า ผู้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๙๐ เห็นว่า (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีความเหมาะสมแล้ว

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๘๐) ดังนี้ “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” หรือเป็นคติพจน์ว่า “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย” ประกอบด้วย แผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครอง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง ด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม ด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) ด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ในส่วนของเป้าประสงค์หลักของศาลปกครอง คือ ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครอง และการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครองเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยสะท้อนผลสำเร็จของการดำเนินงานจากตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก

๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ร้อยละของทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครอง และ ๒) ศาลปกครองมีการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองตามกฎหมายมาตรฐานที่กำหนด

พันธกิจ ประกอบด้วย ๕ พันธกิจ ได้แก่

พันธกิจที่ ๑ พินิจพิเคราะห์และบังคับคดีปกครองด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็ว และเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่ายและทั่วถึง

พันธกิจที่ ๒ วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครอง ที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง

พันธกิจที่ ๓ ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ

พันธกิจที่ ๔ ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครอง และหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม

พันธกิจที่ ๕ เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ ที่จำเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ศาลปกครองได้กำหนดแผนที่นำทาง หรือ **Road Map** เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ศาลปกครองในระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญที่ต้องการบรรลุเมื่อสิ้นสุดแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี แต่ละฉบับ ดังนี้

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลปกครองจะพัฒนาการบริหารจัดการคดีและการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อสิ้นสุด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลที่มีการบริหารจัดการคดี การพิจารณาพิพากษาคดี และการบังคับคดี เป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐานที่กำหนด มีระบบต้นแบบระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) และเป็นองค์กรแห่งความสุข (Happy Organization) พร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) จากทุกภาคส่วน

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ศาลปกครองจะเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๗๕ – ๒๕๘๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๘๐ ศาลปกครองจะเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence)

โดยมุ่งหวังว่า ศาลปกครองจะมุ่งสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองเทียบเท่าระดับสากล เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน คู่กรณี นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนให้ประเทศไทย เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครองทั้ง ๕ ด้าน จะมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

แผนแม่บทด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง ประกอบด้วย ๓ แผนแม่บทย่อย ได้แก่ ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๑ การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้

ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างทั่วถึง ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๒ การพัฒนาระบบยุติธรรม สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเป็นธรรม และประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๓ การบังคับคดีปกครองที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด คู่กรณีได้รับการอำนวยความสะดวกทางปกครองที่รวดเร็ว ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง และการบังคับคดีปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของคู่กรณีได้ทันกาล สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานจาก ๗ ตัวชี้วัด ดังนี้ ๑) จำนวนคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ ๒) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในรอบเวลามาตรฐาน ๓) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองสูงสุดยืนตามคำพิพากษา และคำสั่งยืนตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ๔) จำนวนคดีค้างที่รับเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงไป แล้วเสร็จ ๕) อัตราส่วนจำนวนคดีที่ตุลาการศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในรอบปีต่อจำนวนตุลาการศาลปกครอง ๖) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง และ ๗) ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเป็นธรรม และการบังคับคดีปกครองเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติตามคำบังคับ”

แผนแม่บทด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง และหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานจาก ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง ๒) ร้อยละของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง และ ๓) ร้อยละของจำนวนหน่วยงานทางปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ ๘๐) และนำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “นำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและทั่วถึง”

แผนแม่บทด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) มีเป้าหมายเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง เพื่อความโปร่งใส สะดวก และรวดเร็ว สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานจาก ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความสะดวกที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใสความสะดวก และรวดเร็ว และร้อยละของผู้ใช้บริการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมีความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย สู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบ”

แผนแม่บทด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ มีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรศาลปกครองเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยและมีธรรมาภิบาล แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ได้รับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

ที่กำหนด สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานจาก ๗ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีการดำรงตนสอดคล้องกับวัฒนธรรมศาลปกครอง ๒) ดัชนีความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรศาลปกครอง ๓) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่จำเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด ๔) ร้อยละของประชาชนผู้รับบริการที่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของศาลปกครอง ๕) คะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (ITA) อยู่ในระดับสูง ๖) ระดับความสำเร็จในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ ๗) ร้อยละความสำเร็จของโครงการ/งานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ยกระดับระบบบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้ทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีคุณภาพ”

แผนแม่บทด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ศาลปกครองมีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับนานาชาติ และศาลปกครองมีการศึกษา วิจัยเพื่อนำมาพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานจาก ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ร้อยละของกิจกรรมความร่วมมือทางการศาลและวิชาการที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายแล้วเสร็จ และจำนวนรายงานผลการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่จัดทำในแต่ละปี โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “การขยายและยกระดับความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และสร้างการยอมรับระหว่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ความเป็นเลิศ”

ศาลปกครองได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับศาลปกครอง ระดับสำนักงานศาลปกครอง ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคล และมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานมีสถานะอยู่ในระดับใด ดำเนินการไปในทิศทางใด สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วหรือไม่ และปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นจากสาเหตุใด เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างทันสถานการณ์ โดยได้กำหนดกลไกการติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานตามแผนการประเมินผลการขับเคลื่อนแผนที่มีประสิทธิภาพ และจัดให้มีระบบติดตามประเมินผลแบบเรียลไทม์ (Real Time) เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร และรายงานผลการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลต่อคณะกรรมการบริหารศาลปกครองด้านการบริหารและงบประมาณ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) และกราบเรียนประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นรายไตรมาส และรายปีงบประมาณ และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการประกาศใช้แผนแต่ละฉบับ ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวด้วย และโดยที่ในปัจจุบันสถานการณ์ต่างๆ ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง จำเป็นต้องมีการทบทวนแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ทุกระยะ ๕ ปี เพื่อให้มีความสอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้การจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี

บทที่ ๓

สาระสำคัญของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้จัดทำขึ้นโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรและภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของศาลปกครอง การสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารศาลปกครอง ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ/หน่วยงานภายนอก ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อทิศทางการดำเนินงานของศาลปกครองในอนาคต รวมทั้งการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี การรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านต่อ (ร่าง) แผนแม่บทศาลปกครองฯ ที่จัดทำขึ้น โดยแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงสู่แนวทางและเป้าหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้บุคลากรของศาลปกครองใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการศาลปกครองไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมีระบบการติดตามประเมินผลที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในทุกช่วงเวลาของแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๓.๑ วิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๘๐)

“อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” หรือเป็นคติพจน์ว่า “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”

เป็นธรรม หมายถึง ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างทั่วถึง สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองตามหลักนิติธรรม ภายใต้หลักประกันความเป็นอิสระของตุลาการ (Independence of the Judiciary) ประชาชนผู้มีอรรถคดีได้รับความเป็นธรรมและเสมอภาค มีมาตรการบังคับคดีปกครองให้เกิดผลทางกฎหมายโดยเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง

รวดเร็ว หมายถึง มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า กระบวนการพิจารณาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประชาชน/คู่กรณีสามารถตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้อง

ว่าดำเนินงานไปถึงขั้นตอนใด คดีค้างการพิจารณาเกินกรอบเวลามาตรฐานลดลงอย่างต่อเนื่องจนหมดไปคดีแล้วเสร็จมากกว่าคดีรับเข้า มีการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองมาใช้ กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวกับศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาพิพากษาคดีและการให้บริการประชาชน

ทันสมัย หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกทางปกครองได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ด้วยรูปแบบและช่องทางที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ทันสมัยเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) อย่างเต็มรูปแบบ บุคลากรของศาลปกครองเป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว” ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของศาลปกครองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมโลก มีมาตรฐานระดับสากลและมีธรรมาภิบาล เป็นองค์กรชั้นนำด้านการอำนวยความสะดวกทางปกครองในภูมิภาคเอเชียและในระดับสากล พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก

เสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม หมายถึง ศาลปกครองแสดงบทบาทที่สำคัญในการตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ แนวคำวินิจฉัยมีความชัดเจน มีมาตรฐาน เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อช่วยเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นรูปธรรม พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง หลักกฎหมายปกครอง และแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่อย่างเป็นระบบและทั่วถึงผ่านรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาลแห่งความเป็นเลิศ หมายถึง การนำกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาลมาปรับใช้ ในศาลปกครอง และ/หรือกรอบการประเมินตัวชี้วัด/ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรศาลในระดับสากล เพื่อยกระดับการบริหารจัดการคดีและการบริหารจัดการองค์กรของศาลปกครองไปสู่ระดับมาตรฐานสากลและทำให้ศาลปกครองได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชน เป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากลและเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ

๓.๒ เป้าประสงค์หลัก ๒๐ ปี และตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก

๓.๒.๑ เป้าประสงค์หลัก:

- ๑) ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง
- ๒) การดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกของศาลปกครองเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓.๒.๒ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก:

- ๑) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ร้อยละ ๙๐
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ร้อยละ ๙๒

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

ร้อยละ ๙๕

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐

ร้อยละ ๙๕

๒) ศาลปกครองมีการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

ระดับ ๔

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ – ๕๙๙ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ระดับ ๕

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๖๐๐ – ๗๙๙ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

ระดับ ๖

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๘๐๐ – ๘๙๙ คะแนน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐

ระดับ ๖

(คะแนนไม่น้อยกว่า ๙๐๐ – ๑๐๐๐ คะแนน)

๓.๓ พันธกิจ ประกอบด้วย ๕ พันธกิจ ดังนี้

- พันธกิจที่ ๑** พินิจพิเคราะห์และบังคับคดีปกครองด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็ว และเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกทางปกครองได้โดยง่าย และทั่วถึง
- พันธกิจที่ ๒** วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง
- พันธกิจที่ ๓** ยกกระตือรือร้นการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ
- พันธกิจที่ ๔** ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครองและหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม
- พันธกิจที่ ๕** เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ ที่จำเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓.๔ แผนที่นำทาง (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี

ศาลปกครองได้กำหนดแผนที่นำทางเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ศาลปกครองในระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญที่ต้องการบรรลุเมื่อสิ้นสุดแผนแม่บทศาลปกครองทุกระยะ ๕ ปี ดังนี้

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลปกครองจะพัฒนาการบริหารจัดการคดีและการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลที่มีการบริหารจัดการคดี การพิจารณาพิพากษาคดี และการบังคับคดีเป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐานที่กำหนด มีระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) ที่สมบูรณ์ และเป็นองค์กรแห่งความสุข (Happy Organization) พร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) จากทุกภาคส่วน

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ศาลปกครองจะเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Admincourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๗๕ – ๒๕๘๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๘๐ ศาลปกครองจะเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence)

การมุ่งสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองเทียบเท่าระดับสากล จะมีส่วนสำคัญในอันที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน คู่กรณี นักลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนที่นำทาง (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๔ ระยะ โดยเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนแม่บท ศาลปกครองในแต่ละระยะ สรุปดังนี้

แผนภาพ ๓.๑ แผนที่นำทาง (Road Map) การพัฒนาศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๓.๕ แผนแม่บทศาลปกครองระยะ ๒๐ ปี

เพื่อให้ศาลปกครองสามารถดำเนินการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” และเป้าประสงค์หลักดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดแผนแม่บทการพัฒนาศาลปกครอง ประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) แผนแม่บทด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง (๒) แผนแม่บทด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม (๓) แผนแม่บทด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) (๔) แผนแม่บทด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และ (๕) แผนแม่บทด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยแผนแม่บทแต่ละด้านมีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๓.๕.๑ แผนแม่บทด้านที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด คู่กรณีได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองที่รวดเร็ว

๑.๒) ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง

๑.๓) การบังคับคดีปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของคู่กรณีได้ทันกาล

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) จำนวนคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ

๒.๒) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในกรอบเวลาดำเนินการมาตรฐาน

๒.๓) ร้อยละของคดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาและคำสั่งยืนตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

๒.๔) จำนวนคดีค้างที่รับเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงไปแล้วเสร็จ

๒.๕) อัตราส่วนจำนวนคดีที่ตุลาการศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จในรอบปีต่อจำนวนตุลาการศาลปกครอง

๒.๖) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง

๒.๗) ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครองมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเป็นธรรมและการบังคับคดีปกครองเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติตามคำบังคับ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๑ การเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างทั่วถึง กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่ชัดเจน จัดทำ ปรับปรุง และนำเครื่องมือ

มาใช้ในการพิจารณาคดี เช่น กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคดีตามปกติ (Time Standard) ของคดีแต่ละประเภท และปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการของศาลปกครองให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็วมากขึ้น พัฒนาระบบและกระบวนการวิธีพิจารณาคดีปกครองให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีแต่ละประเภทให้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่ การปรับปรุง/แก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในการจำกัดคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่ศาล และ/หรือระหว่างพิจารณาคดี การจำกัดจำนวนคดีในเรื่องที่ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย พัฒนา/ปรับปรุงระบบสนับสนุนการพิจารณาคดี เช่น จัดทำคู่มือพิจารณาคดีแต่ละประเภท การจัดการความรู้ (KM) การนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการพิจารณาคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ การไต่สวนและการนั่งพิจารณาคดีโดยใช้ระบบห้องไต่สวน/พิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e - Courtroom) หรือผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น Smartphone) การนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) บล็อกเชน (Blockchain) เพื่อสนับสนุนงานตุลาการและพนักงานคดีปกครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

การพัฒนาแบบสืบค้นคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดให้ได้ผลการค้นหาที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน จัดตั้งศาลเคลื่อนที่ (Pop-Up Courts) /ศาลชั่วคราวในพื้นที่ทำการไต่สวน แสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของศาลปกครองได้สะดวกและทั่วถึงยิ่งขึ้น เสริมสร้างความเชี่ยวชาญให้ตุลาการศาลปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดี และเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของพนักงานคดีปกครองเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของตุลาการศาลปกครอง เปิดโอกาสให้คู่กรณีมีส่วนร่วมในการบริหารงานคดี ได้แก่ การพัฒนาระบบติดตามความคืบหน้าของคดี จัดเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาก่อนฟ้องคดี จัดให้มีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย (Legal Aid) ด้วยวิธี “การบริการสังคม” (Pro Bono) เช่น การให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางกฎหมายให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี การเขียนคำร้องหรือคำคู่ความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนคำฟ้องให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดและมีความชัดเจน เพื่อให้การตรวจคำฟ้องในชั้นศาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การกำหนดข้อหาและคำขอบังคับถูกต้องและตรงตามเจตนารมณ์ของคู่กรณี ตลอดจนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง กระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

การแก้ไขกฎหมายวิธีสบัญญัติของศาลปกครองให้มีความรวดเร็ว สอดคล้องกับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทางเศรษฐกิจที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต เช่น คดีเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ คดีสัญญาทางปกครอง คดีเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เศรษฐกิจดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เป็นพลวัต

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๒ การพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเป็นธรรม ปรับปรุงและพัฒนาวิธีพิจารณาคดีปกครองในลักษณะคดีสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสม มีกระบวนการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะที่ง่ายและรวดเร็ว ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพด้านการบังคับคดีปกครองด้านสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของศาลปกครองให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เสริมสร้างและพัฒนาให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อมอย่างทั่วถึง พัฒนาช่องทางและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมเชิงรุกให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับองค์ความรู้ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อม และยกระดับการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมสู่มาตรฐานสากล ศาลปกครองมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของธรรมชาติ (Right of Nature) และสิทธิของแม่ธรณี (Right of Mother Earth) เพื่อสร้างคามยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๑.๓ การบังคับคดีปกครองที่มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงและแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบังคับคดีปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เสริมสร้างทักษะความเชี่ยวชาญให้แก่ตุลาการศาลปกครองเพื่อให้การเขียนคำบังคับมีความชัดเจน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการบังคับคดีปกครองให้กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบังคับคดีปกครอง นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับคดีปกครองอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้การบังคับคดีปกครองดำเนินการแล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว และเป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐานที่กำหนด หน่วยงานทางปกครองปฏิบัติตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองโดยไม่ต้องมีการบังคับคดีปกครอง รวมทั้งศึกษาองค์ความรู้จากต่างประเทศเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบังคับคดีปกครองสู่สากล

๓.๕.๒ แผนแม่บทด้านที่ ๒ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

- ๑.๑) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง
- ๑.๒) หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

๒) ตัวชี้วัด

- ๒.๑) ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกทางปกครองของศาลปกครอง
- ๒.๒) ร้อยละของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง
- ๒.๓) ร้อยละของจำนวนหน่วยงานทางปกครองที่มีความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ ๘๐) และนำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “นำหลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างเป็นระบบและทั่วถึง” โดยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารแบบบูรณาการอย่างครบวงจร เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง บทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง และการอำนวยความสะดวกทางปกครองอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลสิทธิและเสรีภาพของตนมากขึ้น ตลอดจนสามารถใช้กลไกของศาลปกครองในการปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องและทั่วถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพและเป็นระบบ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและ

สถาบันการศึกษานำเนื้อหาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และการอำนวยความสะดวกทางปกครองไปปรับใช้ในการจัดอบรมหรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Learning) เช่น e – Learning e – Training m – Learning เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชัน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานภายใต้แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองและระบบบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดข้อพิพาททางปกครอง และเพื่อสร้างสังคมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในประเทศไทย สร้างเครือข่ายการพัฒนาวิชาการให้ผู้ผ่านการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายผลการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองในหน่วยงานและเป็นผู้คุณในการเสริมสร้างความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่อไป โดยจัดทำระบบทะเบียนอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ผ่านการฝึกอบรมและเปิดช่องทางการเรียนรู้โดยการจัดเสวนาทางวิชาการ การจัดทำวารสาร การเผยแพร่เอกสารสรุปย่อ คำสั่ง/คำพิพากษา หรือข่าวสารทางวิชาการอื่นๆ ส่งตรงถึงเครือข่ายในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น”

หลักกฎหมายปกครองและแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองได้รับการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง ในรูปแบบมติคณะรัฐมนตรี หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถิติการฟ้อง และ/หรือถูกฟ้องคดีเป็นจำนวนมากได้รับการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง และขยายผลการส่งเสริมให้หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปยังหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกแห่ง เพื่อให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในมาตรฐานของคำวินิจฉัยของศาลปกครอง การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและสร้างความเชื่อมั่นด้านการอำนวยความสะดวกทางปกครองไปสู่ภาคประชาชน รวมทั้งผ่านเครือข่ายยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเนื่อง และการพัฒนากฎหมายมหาชน

การจัดตั้ง “สถาบันกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง” เพื่อเป็นสถาบันหลักของประเทศในการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ทั้งในส่วนของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่ใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งบุคลากรภาคเอกชน และประชาชนที่มีความสนใจในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง โดยมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกำกับดูแลให้ความเห็นชอบทิศทางการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตร เพื่อความมีมาตรฐาน อันจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในหลักกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีปกครอง และแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตลอดจนกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จนนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติราชการที่ดีและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^{๑๑} เช่น การให้บริการความรู้ทางกฎหมายและตอบข้อสงสัย ผ่านทางเว็บไซต์ศาลปกครอง www.admincourt.go.th โทรศัพท์สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ การเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น Official Line, Facebook ในรูปแบบอินโฟกราฟิก การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายและคำพิพากษา ทั้งในส่วนกฎหมายและกฎที่ประกาศ และไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครอง สรุปย่อคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยเชื่อมโยงกฎหมายกับคำพิพากษา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องของศาลปกครองผ่านหน้าเว็บ (HTML) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีโดยใช้เว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) เพื่อรองรับการใช้งานระบบฐานข้อมูลกฎหมายและคำพิพากษาที่มีรูปแบบการใช้งานที่ไม่ยุ่งยาก เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งจะทำให้การใช้งานเป็นไปด้วยความสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓.๕.๓ แผนแม่บทด้านที่ ๓ การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt)

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง เพื่อความโปร่งใส สะดวก และรวดเร็ว

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) จำนวนระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

๒.๒) อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความสะดวกที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวก และรวดเร็ว

๒.๓) ร้อยละของผู้ใช้บริการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมีความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย สู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบ” โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการทำงานจากรูปแบบเดิมไปสู่การให้บริการผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบและขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง ด้วยการบูรณาการการให้บริการ (Service Integration) กระบวนการที่เป็นอัตโนมัติ (Automated Procedures) และการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ (Information Reuse) ตลอดกระบวนการพิจารณาคดี ตั้งแต่การรับฟ้องคดี จนกระทั่งการบังคับคดีปกครอง^๒ โดยมีกฎหมายรองรับ รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานของรัฐภายนอก ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูง อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) คลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) และระบบจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) บล็อกเชน (Blockchain) เพื่อศึกษารูปแบบและแนวโน้มของเหตุแห่งการฟ้องคดี และเพื่อเผยแพร่ความรู้เชิงป้องกันเกี่ยวกับเหตุแห่งการฟ้องคดี รวมถึงปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง อีกทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวเพื่อสนับสนุนการพิจารณาคดีของศาลปกครอง โดยให้ระบบเสนอแนะข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแสดงคำพิพากษาศาลปกครองที่มีข้อเท็จจริงในคดีใกล้เคียงกับคดีที่กำลังพิจารณา เพื่อช่วยสร้างบรรทัดฐานในการตัดสินคดีและมุ่งไปสู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะอย่างเต็มรูปแบบในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๕

๓.๕.๔ แผนแม่บทด้านที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) บุคลากรศาลปกครองเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

๑.๒) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยและมีธรรมาภิบาล

^๒ ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) ที่สมบูรณ์ จะสามารถรองรับกระบวนการพิจารณาคดี ได้แก่ การยื่นคำฟ้อง ยื่นเอกสารหลักฐาน ต่อศาล การแจ้งคำสั่งศาล หมายศาล การไต่สวน (การไต่สวนในสถานที่และการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีที่พิจารณา) การนั่งพิจารณาคดี การสืบค้นคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง การบังคับคดีปกครอง และ e-Service (บริการคดี/รับรองสำเนา ระบบรับ-ส่งเอกสาร)

๑.๓) แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี ได้รับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด

๒) ตัวชี้วัด

- ๒.๑) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีการดำรงตนสอดคล้องกับวัฒนธรรมศาลปกครอง
- ๒.๒) ดัชนีความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรศาลปกครอง
- ๒.๓) ร้อยละของบุคลากรศาลปกครองที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะที่จำเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด ^๓
- ๒.๔) ร้อยละของประชาชนผู้รับบริการที่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของศาลปกครอง
- ๒.๕) คะแนนผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (ITA)
- ๒.๖) ร้อยละความสำเร็จในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- ๒.๗) ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนโครงการ/งานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณของสำนักงานศาลปกครอง

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ยกระดับระบบบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้ทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีคุณภาพ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๔.๑ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นเลิศ โดยพัฒนาบุคลากรของศาลปกครองให้เป็น Smart Person “คนดี คนเก่ง มีความสุขในการทำงาน มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยสะดวก และรวดเร็ว” ปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมหลักและวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) มีความผูกพันกับองค์กร ตระการมีความพร้อมและมีความเต็มใจ มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม พนักงานคดีปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนงานตุลาการและภารกิจของศาลปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานเป็นทีมมีขีดความสามารถ มีทักษะที่พร้อมสำหรับศตวรรษที่ ๒๑^๔ พัฒนาระบบบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ระบบ Digital HR^๕ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของ Generation

^๓ เกณฑ์ที่กำหนด หมายถึง บุคลากรศาลปกครองมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ความสามารถด้านการใช้ดิจิทัล (Digital literacy) และสามารถใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในการสื่อสาร

^๔ ทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตและทำงานทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ (๑) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (คิดสร้างสรรค์ใส่ใจนวัตกรรม มีวิจรรย์ญาณ แก้ปัญหาเป็น สื่อสารดี เต็มใจร่วมมือ) (๒) ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี (อัปเดตทุกข้อมูลข่าวสาร รู้เท่าทันสื่อ รอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉลาดสื่อสาร) (๓) ทักษะชีวิตและอาชีพ (มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้วัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ หมั่นหาความรู้รอบด้าน)

^๕ Digital HR คือ การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานของเทคโนโลยีเป็นหลัก เพื่อจะก้าวไปให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และพฤติกรรมของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไป

(ยุคสมัยของกลุ่มคนตามช่วงอายุ)^๖ และพัฒนาบุคลากรให้มีความความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควบคู่กับการมีทักษะความชำนาญหลายด้าน (Multi-skilled) และมีความสามารถก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๔.๒ การบริหารจัดการองค์กรให้มีมาตรฐานในระดับสากล
โดยการนำองค์กร สื่อสารนโยบายที่ชัดเจน ศาลปกครองเป็นหนึ่งเดียว สำนักงานศาลปกครองสนับสนุนงานศาลอย่างมีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนงานไปด้วยกันอย่าง Smooth & Smart พัฒนาการให้มีความทันสมัยทันการเปลี่ยนแปลงและมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล จนศาลปกครองเป็นองค์กรต้นแบบด้านการบริหารจัดการในระดับประเทศ และเป็นองค์กรที่มีความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการในระดับมาตรฐานสากลสามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น ปรับโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างอัตรากำลังให้สอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการอำนวยความสะดวกของศาลปกครองได้โดยสะดวกและทั่วถึงยิ่งขึ้น ปรับโครงสร้างสำนักงานศาลปกครองให้ทันสมัย กะทัดรัด ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Agile Structure) เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Customized Public Service) สามารถบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบบริหารองค์กรให้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ปรับปรุงกฎหมาย ประกาศ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างค่านิยมหลักและวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ให้ฝังแน่นในองค์กรอย่างมั่นคง และเป็นองค์กรแห่งสุขภาวะเพื่อเป็นองค์กรแห่งความสุขต้นแบบ พัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และคุณภาพชีวิตของบุคลากรศาลปกครองทุกระดับ เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Office) อย่างบูรณาการและครบวงจร พัฒนาและบูรณาการระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้บริหาร มุ่งยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนที่เป็นเลิศ สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีช่องทางที่หลากหลาย เสียค่าใช้จ่ายน้อย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) การสร้างคุณค่าร่วม (Creating Shared Value: CSV) ตามห่วงโซ่ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

๓.๕.๕ แผนแม่บทด้านที่ ๕ การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๑) เป้าหมายระยะ ๒๐ ปี

๑.๑) ศาลปกครองมีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับนานาชาติ

๑.๒) ศาลปกครองมีการศึกษา วิจัยเพื่อนำมาพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

^๖ เช่น วัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน คน Gen Y และ Gen Z ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันจะปรากฏอยู่บนเครือข่ายสังคม (Social Network) มากขึ้น ดังนั้น ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HR) ต้องมีส่วนช่วยสร้างความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ในสถานที่ทำงานให้ก้าวสู่ความเป็นดิจิทัลร่วมสมัย

๒) ตัวชี้วัด

๒.๑) ร้อยละของกิจกรรมความร่วมมือทางการศาลและวิชาการที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายแล้วเสร็จ

๒.๒) จำนวนรายงานผลการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองที่จัดทำเพื่อใช้ในแต่ละปี

๓) แนวทางการดำเนินการ/พัฒนาที่สำคัญ

แผนแม่บทด้านการยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม คือ “การขยายและยกระดับความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และสร้างการยอมรับระหว่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ความเป็นเลิศ” ดังนี้

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๕.๑ การขยายและยกระดับความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และสร้างการยอมรับทั้งในและระหว่างประเทศ โดยสร้างเครือข่ายที่ได้รับการยอมรับจากในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ มีการพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ ผ่านกลไกความร่วมมือในรูปแบบ วิธีการและช่องทางที่หลากหลาย มีความร่วมมือในการเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมทางปกครองกับนานาชาติ เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การ/สมาคมระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศาล ผลงานทางวิชาการได้รับการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนเป็นที่ยอมรับจากเครือข่าย เช่น บุคลากรศาลปกครองได้รับเชิญไปบรรยาย ประชุม สัมมนา นำเสนอผลงานในระดับนานาชาติ

ประเด็นแผนแม่บทที่ ๕.๒ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองสู่ความเป็นเลิศ โดยศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อพัฒนาระบบบริหารงานศาล การจัดการองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาการอำนวยความสะดวกทางปกครอง สร้างองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการ ส่งเสริมการนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบบริหารงานศาลและการอำนวยความสะดวกทางปกครองอย่างต่อเนื่อง นำองค์ความรู้จากต่างประเทศ มาตรฐานสากล และบรรทัดฐานของศาลในต่างประเทศมาช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพคำพิพากษา/คำสั่งของศาลปกครองให้เป็นมาตรฐานสากล และมีบรรทัดฐานเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและดำเนินงานด้านความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่นๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีของศาลปกครองในต่างประเทศและในเวทีระหว่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ศาลปกครองเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือทางการศาลและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกระบวนการยุติธรรมทางปกครองในภูมิภาคอาเซียน และ/หรือเป็นผู้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งศาลปกครองหรือแผนกคดีปกครองในประเทศสมาชิกอาเซียน พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมในประเทศและเป็นพื้นฐานสำหรับนานาชาติทั่วโลก การอำนวยความสะดวกทางปกครองได้รับการยอมรับในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

ความรู้เกี่ยวกับการเขียนหนังสือราชการ

๑. ความหมายและความสำคัญของหนังสือราชการ

คือเอกสารที่เป็นหลักฐานในราชการ ได้แก่ หนังสือที่มีไปมาระหว่างส่วนราชการ หนังสือที่ส่วนราชการมีไปถึงหน่วยงานอื่นใด ซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการ หรือมีไปถึงบุคคลภายนอก หนังสือที่หน่วยงานอื่นใดซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการ หรือที่บุคคลภายนอกมีมาถึงส่วนราชการ เอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในราชการ และเอกสารที่ทางราชการจัดทำขึ้นตามกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับ หนังสือราชการมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปฏิบัติราชการ เพราะในการปฏิบัติบริหารราชการจำเป็นต้องมี กฎ ระเบียบ ข้อ บังคับ หรือ คำสั่ง ใช้อ้างอิง นอกจากนั้นหนังสือได้ตอบ สอบถาม หรือ ตอบข้อหารือ หรือแม้แต่รายงานการประชุมสามารถนำมาเป็นหลักปฏิบัติ หรืออ้างอิงในการปฏิบัติได้ ดังนั้นในการจัดทำหนังสือราชการ ผู้เขียนจะต้องมีความละเอียดรอบคอบ มีความรู้จริงทั้งในเรื่องที่จะเขียน รูปแบบของหนังสือ การใช้ถ้อยคำสำนวน ตัวสะกด การันต์ การลำดับความอย่างต่อเนื่อง ราบรื่น เป็นเหตุเป็นผล สามารถสรุปประเด็นของเรื่องให้ตรงกับ

วัตถุประสงค์ที่ต้องการจะแจ้งให้ทราบ การจัดทำหนังสือราชการฉบับหนึ่ง ๆ ผู้เขียนจึงต้องใช้ความใส่ใจ ระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะหนังสือราชการที่จัดทำนั้นจะเป็นหลักฐานในราชการและนำไปใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไป สำหรับรูปแบบของข้อความในการเขียนหนังสือราชการ กล่าวโดยย่อจะต้องมีส่วนขึ้นต้น เรื่องที่ กะทัดรัด มีการกล่าวอ้างอิงหลักฐานชัดเจนเนื้อความต้องมีการต่อเนื่องกัน เป็นเหตุเป็นผล และเป็นลำดับ ในส่วนลงท้าย การสรุปจะต้องแสดงวัตถุประสงค์ของผู้ส่งให้ผู้รับได้ทราบอย่างชัดเจนว่า มีความประสงค์อย่างไร จึงได้มีหนังสือติดต่อมา กล่าวโดยทั่วไปหลักพื้นฐานของหนังสือราชการคือ ใช้ในการติดต่อราชการระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โดยมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารความหมาย เพื่อแจ้งให้ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อขอทราบข่าวสาร รวมทั้งเป็นการสั่งการตามที่ได้รับมอบอำนาจ หรือความรับผิดชอบในการปฏิบัติภารกิจนั้นๆ

๒. ชนิดของหนังสือราชการ

หนังสือราชการ แบ่งออกเป็น ๖ ชนิด คือ

๒.๑ หนังสือภายนอก คือ หนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีโดยใช้กระดาษตราครุฑ เป็นหนังสือติดต่อระหว่างส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีถึงหน่วยงานอื่นใดซึ่งมิใช่ส่วนราชการ หรือที่มีถึงบุคคลภายนอก

๒.๒ หนังสือภายใน คือ หนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีน้อยกว่าหนังสือภายนอก เป็นหนังสือติดต่อภายในกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัดเดียวกัน ใช้กระดาษบันทึกข้อความ

๒.๓ หนังสือประทับตรา คือ หนังสือที่ใช้ประทับตราแทนการลงชื่อของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป โดยให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกอง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป เป็นผู้รับผิดชอบลงชื่อย่อกำกับตรา ใช้กระดาษตราครุฑหนังสือประทับตราให้ใช้ได้ทั้งระหว่างส่วนราชการกับส่วนราชการ และระหว่างส่วนราชการกับบุคคลภายนอกเฉพาะกรณีที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ ได้แก่